

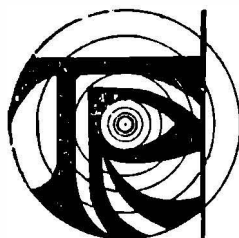
te, tensionate laie cîntecul în ritm abraş al sfiorii înfăşurate cu repeziciune, al periei frecate cu putere de piele. Umorele scenei capătă inflexiuni poetice, pînă cînd bărbatul aruncă pantoful şi peria pentru a apuca şpanga. Dar vai, e atîrnată mult prea sus, sub tavan, trebuie să apuce un scaun. Lupta dintre îndrăgostiţii este în a-şi disputa nu şpanga, ci scaunul... Umorele poetice se risipeşte într-un haz simpatice.

Am întîrziat asupra acestor două scene nu numai pentru că sînt cele mai bune ale spectacolului, avînd valoare antologică în spectacolul *Noaptea furtunoasă*, dar ele sînt semnificative în ce priveşte tonalitatea globală pe care ne-o promitea interpretarea regizorală şi actoricească, şi faţă de acestea ne vom situa în analiza celorlalte interpretări. Aşa, Tora Vasilescu în *Ziţa* are drăgălăşenii şi hachiţe de copil teribil al familiei. Imaginaţia ei e aprinsă, de bovarică, după modelul romanelor-foleton. Ea afirmă că Ghiţă Ţircădău ar fi încercat să o înjunghie „cu şicul de la baston”. În realitate, acesta plînge neputincios şi obidit (interpret, Doru Ana). E senzuală, dar nu gurmandă, ca Jupin Dumitrache. Ea doar degustă dulcele cuvinte din biletelor de amor al lui Rică Venturiano, cu infinite drăgălăşenii şi graţii, lingîndu-şi buzele ca după acadele, şi neluînd în seamă pe Spiridon, care-i aspiră parfumul genuin al trupului într-o stare de beatitudine. E locul să amintim că Stelian Nistor, interpretul lui Spiridon, şarjează faţă de registrul spectacolului. Gestul mult repetat al cererii bacşuşului devine supărător, ca orice exces. Poate s-a vrut să ni se spună că Spiridon, „băiat de prăcopseală”, nu este chiar o inocentă victimă a jupinului, dar prea e afişată intenţia problemică. Tînărul actor (student la I.A.T.C.) trebuia să desfăşoare o gamă mai variată de mijloace expresive pentru ca jocul său să depăşească mecanismul clownesc.

Tot în registrul clownesc, dar mai nuanţat pînă la a ne insinua o latură psihologică interesantă, este şi jocul lui Horaţiu Mălăele în *Rică Venturiano*. Rică al lui Horaţiu Mălăele are o disponibilitate ieşită din comun; el poate să-şi depăşească frica, groaza, în fine, orice moment critic, prin retorică. Istovit, incolţit, în clipa de răgaz din camera lui Spiridon el se ridică pe aripa discursului, rostind solemn „...totul rămîne într-un silenţiu lugubru, numai din depărtare se aude orologiul de la Stabiliment bătînd unsprezece şi douăzeci... oră fatală pentru mine! Aceste două interpretări ies din registrul comic realist pe care ni-l promitea spectacolul, ele introducînd caricaturalul şi şarja. Ele grevează asupra unităţii interne a creaţiei regizorale, a cărei nouitate şi valoare stă tocmai în scenele

unde comedia e realist abordată, lăsînd comicul să emane inefabil din implicarea psihică a personajelor. Şi încă o greşeală, sau mai degrabă eroare, de astă dată de scenariu, care ar consta în ignorarea categoriei comicului de caracter, categorie determinativă prin faptul că cere o singură ieşire din piesă, tocmai prin augmentarea laturii comice a caracterului principal, ridicînd un ultim detaliu la esenţă. E vorba de detaliul cu cravata lui Chişiac. Credulitatea jupinului Dumitrache atinge enormul. Nu se mai poate continua. Aşadar, scena nunţii lui Rică cu Ziţa şi discursul său (desprins din *Titirecă. Sotirescu et C-nia*) ies de la sine din cadru, corp străin respins de organicismul piesei, care îşi este sieşi de-ajuns.

Constantin RADU-MARIA

Anonimii
care
făuresc
istoria

● Dedicată Marii Uniri din 1918, *La o piatră de hotar* de I. D. Sirbu face parte dintre acele piese ce aparţin, deopotrivă, teatrului istoric şi teatrului psihologic. Personajele nu se aleg dintre eroii cunoscuţi, cu numele înscrise pentru totdeauna în manualele şcolare, ci dintre nenumăraţii anonimi cărora memoria urmaşilor le-a reţinut faptele şi nu identitatea: acţiunea nu reconstituie momentele strategic importante ale unui eveniment istoric, ale unei bătălii, ci mişcarea gîndurilor şi a sentimentelor, edificarea unei conştiinţe, ce a făcut posibilă înfăptuirea evenimentului, ce a dat oamenilor forţă în bătălie. Locul acţiunii e o piatră de hotar, oricare dintre multele asemenea pietre, personajele sînt oameni care şi-au legat destinul de înfăptuirea unei înalte năzuinţe, oricare dintre cei, nenumăraţi, cărora le datorăm împlinirea trupului fărăi.

Convingătoare, emoţionantă, montarea radiofonică semnată de Cristian Munteanu a adoptat o linie sobră, refuzînd grandilocvenţa, declarativismul; sentimentele dobîndesc astfel trăinicie şi adevăr, opţiunile au gravitate, gesturile îşi află semnificaţii adînci, esenţiale. Montarea a beneficiat, de asemenea, de contribuţii actoriceşti de certă ţinută profesională: George Constantin, Dorina Lazăr, Alexan-

dra Repan, Dan Condurache, Monica Ghiuță, Jeanine Stavarache, Daniel Tomescu, Boris Petrol etc.

● Tot despre o pagină importantă din trecutul apropiat al țării — 23 August 1944 —, tot despre lauritori anonimi de istorie, tot despre opțiuni de conștiință determinate de momente cruciale ale vieții politice și sociale, putem vorbi și în cazul piesei lui Paul Ioachim, *Iubire de-o seară*. Interesantă, demnă de reținut în această piesă ni se pare a fi ideea confruntării nu între poziții diferite (sau nu în primul rind), ci între slăbiciunea și lăția fiecăruia, între hotărâre și șovăială, între gândul cutezător și fapta uneori lipsită de cutezanță. Puterea de a învinge, înscamnă puterea de a te învinge — cu luciditate, cu suferință, uneori cu prețul propriei vieți.

Spectacolul radiofonic condus de Daa Puican a dat textului o „tăietură” sigură, expresiv dramatică, atrăgând atenția asupra semnificațiilor, și mai puțin asupra întâmplărilor. Distribuția, inspirat al-

cătuită, a cuprins pe Colea Răutu, Ștefan Mihăilescu-Brăila, Carmen Galin, Dan Condurache, Nicolae Ilescu, Mihai Mălaime, Rodica Mandache, Radu Panamarenco, Florina Cercel ș.a.

● O foarte frumoasă, pilduitoare parabolă este piesa lui Radu Stanca *O poveste de iubire*. Cu mijloacele doar aparent naive ale basmului, piesa vorbește despre mereu înșelătorul joc între aparențe și esență, despre frumusețea trupului și frumusețea sufletului, despre lungul, spinosul, dar minunatul drum al înțelegerii.

Sint pagini de vibrație poetică, de înaltă a gândului și puritate a trăirii, pagini descifrate cu finețe, cu un subtil, permanent balans între gravitate și zîmbet, de regizorul Cristian Munteanu și de o remarcabilă echipă de actori Ștefan Iordache, Adela Mărculescu, Mircea Albulescu, Adrian Georgescu, Ion Marinescu, Ica Matache, Monica Ghiuță ș.a.

Cristina DUMITRESCU

caricaturisti si thalia

Anda
Călugăreanu
văzută
de
Cristina
Neagu

